

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.396/2010/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. december 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A csőd bűntett és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.V.27.707/2008/5. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 31.Bf.V.6369/2009/9. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2008. december 11. napján kihirdetett 27.B.V.27.707/2008/5. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csőd bűntettben (Btk. 290. § (3) bekezdés) és közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 274. (1) bekezdés c) pontja). Ezért őt - halmazati büntetésül - 2 évi börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

(A bíróság Poruben László II. rendű terhelttel szemben indult büntetőeljárást a 2008. április 10. napján jogerős 28.B.V.2653/2006/17. számú végzésével megszüntette.)

A másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2010. január 28. napján jogerős 31.Bf.V.6369/2009/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság

ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a gazdasági bűncselekményt csődbűncselekménynek (Btk. 290. § (2) bekezdés) nevezte meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének - a másodfokú bíróság által helyesbített és kiegészített - tényállása szerint az I. rendű terhelt ügyvezetője, P.L. beltagja volt a kft-nek. Az I. és a II. rendű valótlan tartalmú taggyűlési jegyzőkönyvet, és üzletrész átruházási szerződést készítettek, mely szerint a kft-ben meglevő üzletrészüket A.J.M. és E.P.J. nevű személyeknek eladják, a társaság székhelyét pedig módosítják. A társaság ügyvezetője A.J.M., míg P.L., aki nem kívánt a társaság létrehozásában és működésében részt venni, az üzletrészek külföldi vásárlóit sem ismerte - a kézbesítési megbízott lett. A céges iratok aláírásáért az I. rendű terhelttől alkalmanként 10.000.- forintot kapott. A magukat A.M.M-nek és E.P.J-nek kiadó személyeknek nem állt szándékukban a kft. működtetése, a társaság az új székhelyén nem működött.

A valós üzletrész átruházási szándékot nélkülöző iratokat jogi képviselő útján nyújtották be a Fővárosi Cégbíróságra, ahol a fiktív tulajdonos, ügyvezető és székhelyváltozás - a szerződésmódosításra visszamenőleges hatállyal - a cégjegyzékbe bejegyezésre került.

Az I. rendű terhelt a továbbiakban is ellátta az ügyvezetői feladatokat és egyedül rendelkezett a társaság pénzügyei felett.

A Fővárosi Bíróság az APEH kérelme alapján végzésével megállapította a cég fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását.

A bíróság által kijelölt felszámoló a N. Kft. lett. A felszámolási eljárásban az APEH 7.335.000.- forint összegben jelentett be követelést. A kft-nek az APEH-hel szemben 6.624.000.- forint 60 napon túli tartozása volt. A társasággal szemben megkísérelt végrehajtás eredménytelen volt.

Az I. rendű terhelt a kft. a bank rt-nél vezetett bankszámlájáról az üzletrész átruházási szerződést követően 16 alkalommal, összesen: 161 678 290.- forintot vett fel, amellyel a kft. vagyonát csökkentette. A felvett összegeket a felszámolónak nem adta át, azokkal ismeretlen módon rendelkezett, meghiúsította, hogy az APEH követelése kielégítést nyerjen.

Fővárosi Bíróság a felszámolási eljárást egyszerűsített módon fejezte be.

A kft. tevékenységzáró ellenőrzése során az APEH határozatában általános forgalmi adónemben 258.638.000.- forint adóhiányt,

129.319.000.- forint adóbírságot, 121.694.126.- forint késedelmi pótlékot állapított meg, illetve 400.000.- forintos mulasztási bírságot szabott ki.

A felszámolási eljárás során összesen 265.262.000.- forint hitelezői igény teljes egészében kielégítetlen maradt.

A bíróság jogerős ügydöntő határozat ellen az I. rendű terhelt meghatalmazott védője útján nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt, amelyben a terhelt bűnösségének megállapítását és a kiszabott büntetés súlyosságát sérelmezte. A I. rendű terheltnek felrótt közokirat-hamisítás büntette tekintetében kifejtett álláspontja szerint a cégeladás valós, létező személyeknek, ügyvédi közreműködéssel történt. Az okirat alakilag és tartalmilag is valódi, téves az a következtetés, hogy az adásvételi szándék fiktív volt. Ezért a közokirat-hamisítás büntetésében (Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja) a bűnösség megállapítása a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével történt.

A védő vélekedése szerint a pénzfelvételek idején az APEH által bejelentett hitelezői igény alig 7 millió forint volt, ezért nem az I. rendű által eszközölt pénzfelvételek vezettek a társaság fizetéseképtelenségéhez.

Mindemellett a Btk. 290. § (1) bekezdésében meghatározott csődbűncselekmény elkövetési magatartásainak egyike sem róható a terhelt terhére. A legális pénzfelvételek sem a vagyon elrejtésének, sem eltitkolásának, megrongálódásának, megsemmisítésének vagy használhatatlanná tételének nem tekinthetők. A cég vagyoncsökkenése nem színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével történt, ilyen megállapítást a jogerős ítélet sem tartalmaz.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet előidézése a pénzfelvétel kapcsán esetleg felvethető, de ezt a fordulatot a törvény csak 2007. évtől rendeli büntetni. A viszonylag rövid időn belül történt százmillió pénzfelvétel miatt elvileg a cselekmény a saját tőke csorbításának (Btk. 298/B. §) minősülhetne, ám ezt soha nem rótták a terhelt terhére. A 3 éves büntetési tétel felső határa miatt e bűncselekmény büntethetősége egyébként 2005-ben elévült.

Mindezek miatt a védő - a jóval enyhébb megítélésű gazdasági bűncselekménynek minősülés esetén - a terhelttel szemben felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1354/2010. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben pedig alaptalannak ítélte, és a támadott határozatok hatályban tartását indítványozta. Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány a törvényi tilalom ellenére a tényállásban szereplő tényektől eltérően hivatkozva állítja, hogy az ügyvéd által

készített okiratok mindenben megfeleltek az adásvételi szándékot kifejező nyilatkozatoknak. Az ítéleti tényállással ellentétes az is, hogy nem az I. rendű terhelt idézte elő a cég tényleges fizetéseképtelenségét, a felszámolási eljárásban a hitelezői igények kielégítését. Az üzletrész átruházást követően a cég bankszámlája felett, miként a kft. vagyonával továbbra is kizárólag az I. rendű terhelt rendelkezett.

Mindezekre figyelemmel az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét valamennyi bűncselekményben, és a kiszabott büntetés is törvényes.

Az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a 424. § (1) bekezdése alapján tartott nyilvános ülésen a meghatalmazott védő a felülvizsgálati indítványt fenntartva, azzal - a Legfőbb Ügyészség képviselője pedig írásbeli nyilatkozatával - egyező tartalommal szólalt fel.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslati jellegéből következik, hogy felülvizsgálatnak csak az eljárási törvényben meghatározott okokból (Be. 416. § (1) bekezdés) és a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján van helye. A Be. 423. §-a (1) bekezdésének kötelező előírása, hogy a felülvizsgálati eljárás során a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ebből adódóan nincs lehetőség a tényállásban nem szereplő, attól eltérő tények alapul vételével e rendkívüli jogorvoslat igénybe vételére.

A Legfelsőbb Bíróság - egyetértve a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal - a felülvizsgálati indítványnak a megállapított tényállást támadó, a bíróság ténybeli következtetéseit vitató részeit a törvényben kizártnak, egyebekben alaptalannak találta.

Az irányadó tényállás szerint a fiktív cégeladás, a cégátruházási szerződés az ügyvédi közreműködés ellenére fiktív volt. A tulajdonosként feltüntetett személyek a céget nem működtették, azt a megadott székhelyen nem ismerték. A kft-t az anonimitásba vonult az I. rendű terhelt irányította, a vagyona feletti tényleges rendelkezés továbbra is őt illette. A bankszámlára befolyt bevételek feletti rendelkezéshez, a pénzfelvételhez is csak neki volt joga.

A cégeladás valódiságával való érvelés ellentétes az irányadó tényállással, az ítéleti tényállásban rögzítettekkel. Mindez szorosan összefügg a felülvizsgálati indítvány anyagi jogi érvelésével, amely egyrészt kifogásolja a terheltnek felrótt csődbűncselekmény elkövetési magatartásának pontos megjelölésének hiányát, illetve az enyhébb büntetési tétellel fenyegetett saját

tőke csorbítása bűncselekményként való minősítést tartja megállapíthatónak.

A jogerős határozat a Btk. 290. § (3) bekezdésében írtakat rója az I. rendű terhelt terhére, de - nem vitásan - közelebbről nem tesz megállapítást arra, hogy az adott törvényhely (1) és (2) bekezdésében meghatározott magatartások közül melyikkel valósult meg a bűncselekmény.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban Btk.) 290. § (3) bekezdése önálló törvényi tényállás, amely visszautal az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott elkövetési magatartásokra (elrejtés, eltitkolás, megrongálás, megsemmisítés, használhatatlanná tétel; színlelt ügylet kötése vagy kétes követelés elismerése; stb.). E bűncselekmény elkövetője az lehet, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetéseképtelensége esetén hitelezőjének vagy hitelezőinek kielégítését részben vagy egészben meghiúsítja.

A fiktív cégeladást követően az I. rendű terhelt jelentős, több mint 100 millió forintot vont ki a kft-ből, ezáltal a tartozások felhalmozódtak. A felszámolás elrendelésekor már igen jelentős volt az APEH hitelezői követelése. A terhelt tudott a tartozások halmozódásáról, a más tulajdonába tartozó cég számlájára beérkező pénzüsszegeket mégis felvette. A felvett összegeket a felszámolónak nem adta át. Az azokkal ismeretlen módon történt rendelkezés az elrejtés fogalma alá vonható. A folyamatos pénzkivételekkel tehát ő maga idézte elő a fizetéseképtelenséget, és hiúsította meg a követelés kielégítését.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek az elbírált gazdasági bűncselekménnyel összefüggésben rögzített anyagi jogi értékelését törvényesnek találta.

A "törzstőke" - a jelenleg hatályos Btk. szerint "saját tőke" - csorbítása bűncselekményének elkövetője csak a gazdálkodó szervezet vezető állású személye (többek között a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, felügyelő bizottsági tagja, illetve minden olyan személy, akit a gazdálkodó szervezet alapszabálya, alapító okirata, társasági szerződése ilyenként határoz meg) lehet (Btk. 300/F.§ (2) bekezdés).

Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt - a cégeladást követően - a kft-nek nem volt vezető állású tisztségviselője. Ezért az I. rendű terhelt egyébként sem lehetne az eltérő minősítés szerinti bűncselekmény elkövetője.

Miután a felülvizsgálat eredményeként a támadott minősítés helyesnek bizonyult, a büntetés önálló felülvizsgálatára nem

kerülhetett sor. A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése folytán kiszabott törvénysértő büntetés esetén ad lehetőséget a felülvizsgálatra.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-ának alkalmazásával hatályukban fenntartotta.

Budapest, 2010. december 9.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
Kné